

Århus Amtskommune
Forsikringskontoret
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg

2. Arbejdsmarkedsstyrelsen

Dato: 31. maj 2002
Kontor: 2. kommunekontor
J. nr.: 2002/1420/070-3
Sagsbeh.: IKM III O
Fil-navn: generel/ulykkesforsikringer2

Ved brev af 14. februar 2002 (j. nr. 1-18-10-2-02) har Århus Amtskommune anmodet om Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering af, om det vil være i strid med kommunalfuldmagtsreglerne at ulykkesforsikre/selvforsikre amtskommunens ansatte i de tilfælde, hvor det er aftalt, at den ansatte får udbetalt løn og kørepenge, men hvor situationen samtidig ikke er omfattet af lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

Århus Amtskommune har anført, at det i nogle tilfælde vil være i amtskommunens interesse som arbejdsgiver, at den ansatte kører direkte hjemmefra til et møde af kortere varighed på en institution frem for, at den ansatte først skal møde på det faste arbejdssted og derefter køre ud til det pågældende møde. Det vil endvidere være i amtskommunens interesse, hvis den ansatte kører direkte hjem fra et møde af kortere varighed på en institution i stedet for først at køre via det faste arbejdssted.

Amtskommunen har oplyst, at den ansatte i ovennævnte tilfælde anses for at have transporteret sig henholdsvis til og fra arbejde, hvorfor lov om forsikring mod følger af arbejdsskade ikke finder anvendelse. Der vil således efter amtskommunens opfattelse være tale om, at amtskommunen som led i den almindelige personalepleje ulykkesforsikrer nogle ansatte, der kan risikere at komme til skade under transport i arbejdsgiverens interesse i tilfælde, hvor transporten ikke er omfattet af lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

I den anledning skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet udtale følgende:

1. Ved afgørelsen af, hvorvidt en amtskommune kan tegne forsikring til dækning af de skader, som amtskommunens ansatte udsættes for under deres transport i de situationer, hvor den ansatte får løn og kørepenge, men som ikke er omfattet af lov om forsikring mod følger af arbejdsskade, er det nødvendigt først at vurdere, hvorvidt det i givet

fald ville være hjulmet eller i strid med den skrevne lovgivning for amtskommunen at tegne en sådan forsikring.

Arbejdsskadestyrelsen har telefonisk oplyst over for Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at styrelsen ikke er bekendt med arbejdsgivere, der tegner de omtalte forsikringer for sine ansatte. Arbejdsskadestyrelsen har endvidere oplyst, at der ikke er hjemmel i lov om forsikring mod følger af arbejdsskade til, at en amtskommune tegner en forsikring for sine ansatte, som dækker den ovennævnte situation, men at loven samtidig ikke er til hinder herfor.

2. Det anførte indebærer, at spørgsmålet skal afgøres efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om amtskommuners opgavevaretagelse (de såkaldte kommunalfuldmagtsregler).

Det er antaget i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis og i den juridiske litteratur, at det efter ovennævnte grundsætninger som udgangspunkt ikke er en amtskommunal opgave at drive handel, håndværk, industri og finansiell virksomhed.

Det er således som udgangspunkt ikke en amtskommunal opgave at drive forsikringsvirksomhed, herunder tegne forsikringer for amtskommunens ansatte.

Efter de nævnte grundsætninger kan en amtskommune endvidere ikke uden lovhjemmel yde tilskud til enkeltpersoner, som er begrundet i varetagelsen af de pågældendes individuelle interesser, jf. herved Jens Garde og Jørgen Mathiassen, Kommunalret, 1991, side 21, 30 og 40, Karsten Loiborg i Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 1994, side 442 og 445 ff, og Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning II, Op-gaver, 1987, side 68 ff og 118 ff.

En amtskommune er således som udgangspunkt alene berettiget til at stille de ydelser til rådighed for de ansatte, som amtskommunen er forpligtet til i henhold til de aftalte løn- og ansættelsesvilkår.

Det er imidlertid i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis antaget, at de ovennævnte kommunalretlige udgangspunkter i et vist omfang kan fraviges, hvor der er tale om ydelser til amtskommunens ansatte. Dette er tilfældet dels i mindre betydelige spørgsmål ud fra hensynet til de ansattes velfærd, dels i tilfælde, hvor fravigelsen sker med henblik på at varetage amtskommunens interesser som arbejdsgiver.

Et amtsråd vil således som led i den almindelige personalepleje lovligt kunne træffe beslutning om at stille almindelige personalegoder til rådighed for amtskommunens ansatte, eksempelvis avis- og telefonhold, feriehus, motionscentre mv.

I den samlede vurdering af, hvilke personalegoder en amtskommune kan stille til rådighed for sine ansatte, må der efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse lægges vægt på, om det på arbejdsmarkedet som helhed er almindeligt at stille den pågældende ydelse til rådighed.

Endvidere må amtskommunens konkrete egeninteresse som arbejdsgiver i den pågældende ordning tillægges betydning, og amtsrådet må i den forbindelse kunne foretage et skøn inden for relativt vide rammer. Det bemærkes herved, at der i almindelighed efter ministeriets opfattelse må stilles større krav til ordningens evne til at fremme varetagelsen af amtskommunens egennyttige interesse som arbejdsgiver, jo mindre udbredt den pågældende ordning er på arbejdsmarkedet som helhed.

Det må desuden indgå i vurderingen af ordningens lovlighed, hvilke udgifter for kommunen der er forbundet med at stille personalegodet til rådighed. Endelig kan det tillægges vægt, hvor tæt en sammenhæng personalegodet har med selve arbejdsudførelsen (eller arbejdsforholdet mere generelt).

Det er en betingelse for den pågældende ordnings lovlighed, at ydelsen stilles til rådighed efter saglige kriterier. Det er samtidig en forudsætning for en amtskommunes adgang til at stilles personalegoder til rådighed for amtskommunens ansatte, at støttens størrelse og varighed ikke går ud over, hvad amtskommunens varetagelse af dens interesser som arbejdsgiver kan begrunde. Efter omstændighederne vil det således ikke være lovligt at stille det pågældende personalegode til rådighed for alle amtskommunens ansatte, men alene til de grupper af ansatte, hvor ydelsen konkret tjener amtskommunens interesser som arbejdsgiver.

3. Århus Amtskommune har oplyst, at den ønsker at ulykkesforsikre sine ansatte i de tilfælde, hvor det er aftalt, at den ansatte får udbetalt løn og kørepenge, men hvor den ansatte ikke er opfattet af lov om forsikring mod følger af arbejdsskade, idet den ansatte f.eks. kører direkte hjemmefra til et møde af kortere varighed på en institution i stedet for først at møde på det faste arbejdssted.

Århus Amtskommune har ikke nærmere angivet, hvori amtskommunens egeninteresse i at forsikre de ansatte består. Indenrigs- og Sundhedsministeriet må på den baggrund lægge til grund, at amtskommunens egeninteresse kan bestå i, at amtskommunen – når den pågældende medarbejder kører direkte hjemmefra til et møde på en institution – i nogle situationer vil kunne spare løn, ligesom amtskommunen vil kunne spare kørepenge.

Efter ministeriets opfattelse må disse formål isoleret set anses for saglige. Det er imidlertid en forudsætning for, at de nævnte formål kan begrunde afholdelsen af omkostningerne til forsikringen, at forsikringen vil føre til en ændret adfærd hos de ansatte. Efter ministeriets vurdering har amtskommunen ikke sandsynliggjort, at de ansatte – i de omhandlede situationer, hvor de ansatte starter dagen med et møde på en institution – i nuværende situation uden den omtalte forsikring i stedet møder på det faste arbejdssted med henblik på at blive omfattet af arbejdsskade-forsikringsloven.

Spørgsmålet er herefter, om forsikringen alligevel kan anses for lovlig ud fra den betragtning, at den – som personalegode – medvirker til at tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere.

Til støtte herfor kan anføres, at forsikringen har en forholdsvis tæt sammenhæng med selve arbejdsudførelsen og arbejdsforholdet mere generelt. Heroverfor står imidlertid, at Arbejdsmarkedsstyrelsen som nævnt har oplyst, at det ikke på arbejdsmarkedet som helhed er almindeligt at tegne den omhandlede forsikring. Der er endvidere ikke efter ministeriets bedømmelse grundlag for at antage, at udgifterne til etablering og betaling af forsikringen vil blive ganske ubetydelige. Endelig må det indgå i vurderingen, at amtskommunens egennyttige interesse i forsikringen som nævnt må anses for beskednen.

På den baggrund er det Indenrigs- og Sundhedsministeriet opfattelse, at Århus Amtskommune ikke lovligt med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne vil kunne tegne den omhandlede forsikring for sine ansatte.

Kopi af dette brev er sendt til orientering til Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Inger Mogensen

Ad 2. Not

+ Hvilket herved meddeles til orientering.

Der henvises til telefonsamtale den 2. maj 2002 med Keld Hansen.